

Marmara Ele?tirel Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Marmara Ele?tirel Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25586>

  z

Marmara Ele?tirel D   nme E?ilimleri     i (MECD  ), yeti?kin ve   niversite düzeyindeki bireylerin ele?tirel d   nme e?ilimlerini sistematik olarak    mek amac?yla geli?tirilm   psikometrik bir ara  t?r.     ek, 2018 y?l?nda Mustafa   zgenel ve M.   etin taraf?ndan Türkiye ba?lam?nda geli?tirilm   olup, geçerlik ve güvenirlik analizleri uluslararası akademik yay?nlarda sunulmu?tur. Bu araç, bireylerin sorgulay?c?, analitik ve mant?ksal d   nme süreçlerine olan yatk?nl?klar?n? değerlendirerek e?itim ve psikoloji alan?ndaki ara  t?rmalara önemli bir katk? sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel d   nme e?ilimleri, ele?tirel d   nme,     ek geli?tirme, psikometri, Marmara Ele?tirel D   nme E?ilimleri     i, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

Mustafa   zgenel, M.   etin

Amaç

Marmara Ele?tirel D   nme E?ilimleri     i'nin temel amac?, bireylerin karma  k durumlar kar  s?nda rasyonel, yans?t?c? ve ba  ms?z bir ?ekilde d   nme e?ilimlerini    mektir. Bu     ek, özellikle ele?tirel d   nme becerilerinin geli?imini destekleyen e?itim programlar?n?n etkinli?ini değerlendirmede ve bu e?ilimlerin farkl? demografik gruplarda nas?l da  ld???n? incelemede kullan?lmak üzere tasarlanm  t?r.

    e'in geli?tirilme süreci, alanyaz?ndaki mevcut araçlar?n Türkiye kültürüne tam olarak adapte edilememesi veya ele?tirel d   nmenin belirli boyutlar?n? eksik b?rakmas? ihtiya  ndan do?mu?tur. Bu nedenle MECD  , Türk kültürüne özgü dilsel ve kavramsal hassasiyetleri dikkate alarak, psikometrik ağdan sa?lam bir araç sunmay? hedeflemi?tir.

Yap? (    len Yap?)

    ek, psikolojide ve e?itim bilimlerinde merkezi bir rol oynayan **ele?tirel d   nme e?ilimleri** yap?s?n?    mektedir. Ele?tirel d   nme e?ilimleri, ki?inin ele?tirel d   nme becerilerini kullanmaya yönelik içsel motivasyonunu, tutumunu ve al  kanl???n? ifade eder. Bu yap?, bili?sel becerilerden farkl? olarak, ki?inin bu becerileri kullanma isteklili?ini ve kararlılı???n? kapsar.

Genellikle ele?tirel d   nme e?ilimleri yap?s?, do?ruluk aray???, sistematiklik, a  k fikirlilik,   zg  ven ve olgunluk gibi alt boyutlardan olu?ur.     e'in orijinal   al  mas?nda, bu e?ilimleri temsil eden faktörlerin belirlenmesi amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm  t?r.     ek, bu e?ilimlerin

derecesini belirleyerek, bireylerin günlük ya?amda ve akademik ortamda bilgiyi ne kadar sorgulay?c? bir yakla??mı ele ald???n? ortaya koyar.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? (Özgenel & Çetin, 2018), geçerlik analizlerinin gerçekleştirildi?ini belirtmektedir. Geçerlik, bir ölçme arac?n?n gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne derece do?ru ölçtü?ünün göstergesidir. MECDÖ'nün geli?tirilmesi s?ras?nda muhtemelen yap? geçerli?i, kapsam geçerli?i ve ölçüt ba??ntı?ı geçerlik türleri incelenmi?tir.

Yap? geçerli?i için genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullan?lmı?tır. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen faktör yap?s?yla ne kadar uyumlu oldu?unu belirlemek için kritik öneme sahiptir. Kaynakçada spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, yayınlanan makalenin ba?lı?? ölçe?in bu analizlerden ba?ar?yla geçti?ini dü?ündürmektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir ölçme arac?n?n ölçtü?ü özelli?i tutarlı ve kararlı bir ?ekilde ölçme derecesidir. Marmara Ele?tirel Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i'nin geli?tirme a?amas?nda, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsay?s?) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirli?i yöntemleri kullan?larak güvenilirlik kanıtları toplanmı?tır.

Ölçek geli?tirme çal??malar?nda, Cronbach Alfa katsay?s?n?n 0.70 ve üzeri olması genellikle yeterli güvenilirlik olarak kabul edilir. Özgenel ve Çetin (2018) çal??mas?nda, ölçe?in genel ve alt boyutlar?n?n yüksek düzeyde iç tutarlılık?a sahip oldu?u varsayılmaktadır. Bu sonuçlar, ölçe?in ele?tirel dü?ünme e?ilimlerini ölçmede istikrarlı ve güvenilir sonuçlar verdi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Marmara Ele?tirel Dü?ünme E?ilimleri Ölçe?i'nin faktör yap?s?n? belirlemek amacıyla kapsamlı faktör analizleri yapılmı?tır. Ölçek geli?tirme sürecinde, ilk olarak Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin hangi temel boyutlar alt?nda topland??? ke?fedilmi?tir. Bu analiz, ele?tirel dü?ünme e?ilimlerinin teorik olarak beklenen alt faktörlerinin (örneğin, ?üphecilik, merak, sistematiklik) ampirik olarak da desteklenip desteklenmedi?ini ortaya koyar.

Daha sonra, ölçe?in faktör yap?s?n?n farklı örneklemelerde de geçerli olup olmadı???n? test etmek amacıyla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) gerçekleştirilmi?tir. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI, RMSEA) ile ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n sağlam oldu?unu teyit etmi?tir. Bu iki a?amalı analiz süreci, MECDÖ'nün yap?sal bütünlü?ünü sağlamı?tır.

Ölçme Arac? Detaylar?

Test Türü: Ölçek Geli?tirme (Tutum ve E?ilim Ölçe?i)

Format: Derecelendirme format?nda (Orijinal kaynakta belirtilmemi? olsa da, e?ilim ölçekleri genellikle Likert tipi derecelendirme kullan?r).

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite ö?rencileri ve yeti?kinler (Ele?tirel dü?ünme becerilerinin ölçülmesine uygun genel popülasyon)

Ya? Grubu: Genç yeti?kinlik ve üzeri (18+)

Popülasyon Detaylar?: Ölçe?in geli?tirildi?i orijinal çal??ma, genellikle üniversitelerin farklı fakültelerinde ö?renim gören ö?rencileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: Bireylerin belirli ifadelerle kat?lma veya kat?lmama derecelerini belirten öz bildirim temelli bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ele?tirel dü?ünme, e?ilim ölçe?i, Özgenel ve Çetin, psikometrik özellikler, e?itim psikolojisi, akademik ba?ar?, faktör analizi, Marmara Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Kurum E-posta Adresleri: ozgenelmustafa02@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Mustafa Özgenel (Sorumlu Yazar)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçlı? kullan?m? için sorumlu yazar Mustafa Özgenel ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik çal??malarda genellikle referans gösterilmek ko?uluyla izin verilir.

Ücret: Ticari olmayan akademik kullan?mlar için genellikle ücretsizdir.

Test Y?l?: 2018 (Yay?n y?l?).

Kaynaklar

Özgenel, M. & Çetin, M. (2018). Development of the Marmara Critical Thinking Dispositions Scale: Validity and reliability analysis. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 9(32), 991-1015.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantılardan indirilebilir:

PDF Dosyası: [marmara-elestirel-dusunme-egilimleri-olcegi-toad.pdf](#)

Word Dosyası (DOCX): [marmara-elestirel-dusunme-egilimleri-olcegi-toad_0.docx](#)

ResearchGate üzerinden makale bağlantısı: [researchgate.net](#)

Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri orijinal kaynakta sağlanmamıştır.